گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۰۹۵۷۹
دوشنبه ۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ ۱۴:۰۵

چالش های صنعت فولاد

فولاد در نقطه جوش: آیا شکست مذاکرات، صنعت را فلج می‌کند؟

آغاز مذاکرات ایران و آمریکا، امیدها برای نجات صنعت فولاد را زنده کرده است. اما در صورت تداوم تحریم‌ها و عدم رفع موانع داخلی، این صنعت استراتژیک ممکن است با خطر رکود و تعطیلی مواجه شود.

به گزارش گروه صنعت وتجارت_ پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت، آغاز رسمی مذاکرات ایران و آمریکا، بار دیگر نگاه‌ها را به سوی آینده اقتصاد کشور معطوف کرده است. هرچند جزئیات دقیقی از روند گفت‌وگوها منتشر نشده، اما همین شروع کافی بود تا سیگنال‌های مثبتی به بازار ارسال شود. کاهش نرخ ارز، تقویت شاخص بورس و افزایش معاملات در بازارهای پایه، نشان‌دهنده انتظارات مثبت نسبت به نتایج این مذاکرات است.

در این میان، صنعت فولاد، به‌عنوان یکی از صنایع صادرات‌محور و استراتژیک کشور، بیشتر از سایر بخش‌ها تحت تأثیر این تحولات قرار دارد. تولیدکنندگان فولاد در سال‌های اخیر با چالش‌های متعددی همچون محدودیت‌های صادراتی، مشکلات تخصیص ارز و دشواری در تأمین مواد اولیه و تکنولوژی مواجه بوده‌اند.

بررسی آمار ۱۲ماهه تولید فولاد نشان می‌دهد که تولید فولاد میانی ۵.۷ درصد افت داشته و به ۳۰ میلیون و ۲۸۵ هزار تن رسیده است. به دلیل مشکلاتی نظیر ناترازی انرژی، تأمین مواد اولیه و … تولید فولاد میانی کشور بیش دو میلیون تن معادل یک میلیارد دلار کاهش یافته است.

با آغاز مذاکرات ایران و آمریکا، دو سناریو برای آینده صنعت فولاد مطرح می‌شود. اولین سناریو درباره موفقیت ایران و دیگری درباره به نتیجه نرسیدن مذاکرات است.

تنش‌های میان ایران و آمریکا عامل اصلی کاهش صادرات است

مهرداد اکبریان، رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان سنگ‌آهن ایران، درباره تنش‌های میان ایران و آمریکا و تأثیر آن بر صادرات فولاد اینگونه توضیح داد: که در پی تشدید تنش‌ها میان ایران و آمریکا در ماه‌های اخیر، صادرات هم تحت تأثیر قرار گرفت. به طور مثال، کاهش تعداد کشتی‌های ورودی به خلیج فارس و خودداری بیش از ۵۰ درصد بندرهای چین از تخلیه کشتی‌های ایرانی، تنها بخشی از محدودیت‌های اعمال‌شده به دلیل تنش‌های میان دو کشور است.

او ادامه داد: این شرایط نشان می‌دهد که اگر تنش‌ها ادامه پیدا می‌کرد، قطعا شرایط برای صادرات سخت‌تر می‌شد. همچنین این وضعیت باعث شده تا بازار به کوچک‌ترین خبر مثبت از مذاکرات واکنش نشان دهد.

وی اضافه کرد: تصمیمات یک سال اخیر دولت هم به‌خوبی نشان می‌دهد که دولت به این نتیجه رسیده که صادرات باید افزایش پیدا کند. زیرا بهترین کاری که می‌توان در کوتاه‌مدت برای افزایش درآمد، ارزآوری برای کشور و … انجام داد، رشد صادرات است. از طرفی، رشد تولید و سرمایه‌گذاری در تولید هم نیازمند افزایش صادرات است.

سرنوشت فولاد در گرو نتیجه مذاکرات قرار دارد

رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان فولاد درباره سناریوهای صنعت فولاد در صورت به نتیجه رسیدن یا نرسیدن مذاکرات عنوان کرد: تولید صنعت فولاد بیش از مصرف و نیاز داخل کشور است و ظرفیت‌های مناسبی در زنجیره فولاد وجود دارد. بنابراین، اگر صادرات محدود شود یا نتوان صادرات انجام داد، زنجیر فولاد کشور تعطیل شده و خسارت‌های زیادی به فعالان این حوزه تحمیل می‌شود.

او تأکید کرد: اگر مذاکرات به نتیجه برسد، به نفع صنعت فولاد هم است و صادرات رشد می‌کند. اما در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات، احتمال توقف یا پایین آمدن صادرات هم وجود دارد که این امر بر تعطیلی واحدهای تولیدی تأثیرگذار است. از آنجایی که صنعت فولاد حدود دو برابر نیاز کشور تولید دارد، در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات، بخش عمده‌ای از تولیدات صنعت فولاد بازار صادراتی پیدا نمی‌کنند.

صادرات فولاد با افت ۱۳ درصدی به کار خود در سال ۱۴۰۳ پایان داد

آن‌طور که آمار ۱۱ ماهه انجمن فولاد نشان می‌دهد، ارزش صادرات زنجیره فولاد از فروردین تا بهمن سال ۱۴۰۳ به شش میلیارد و ۳۵ میلیون دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۸۹۲ میلیون دلار معادل ۱۳ درصد کاهش داشت.

طبق این آمار، شمش و اسلب، به‌عنوان مهم‌ترین محصولات صادراتی صنعت فولاد به ترتیب ۱۷ درصد و ۲۹ درصد از نظر حجم صادرات کاهش داشتند.

بنابراین می‌توان گفت که سال ۱۴۰۳ برای صنعت فولاد با ثبت افت ۱۳ درصدی صادرات به پایان رسید که دلایل مختلفی برای کاهش صادرات وجود

دارد که از جمله این دلایل می‌توان به ناترازی انرژی در داخل کشور و محدودیت‌های صادراتی اشاره کرد. چراکه به دلیل تحریم‌های آمریکا علیه ایران و مشکلات ناشی از عضو نبودن ایران در اف ای تی اف، صادرات کالاهای مختلف از جمله کالاهای صنعتی با محدودیت و مشکل مواجه شده است.

آغاز سال ۱۴۰۴ با ناترازی انرژی و امید به گشایش سیاسی

سال ۱۴۰۴ در حالی آغاز شد که مشکلات ناترازی انرژی همچنان وجود دارد و قطعی برق صنایع هم امسال از فصل بهار شروع شد. به جز این مورد، در هفته گذشته، مذاکرات میان ایران و آمریکا هم آغاز شد که در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات و کاهش تحریم‌ها، وضعیت صادرات هم بهبود می‌یابد.

از طرفی سال ۱۴۰۴، آخرین سال اجرای سند چشم‌انداز صنعت فولاد محسوب می‌شود. هدف از این سند، رسیدن به رقم ۵۵ میلیون تن در تولید فولاد و رسیدن به جایگاه هفتم جهان است. با توجه به مشکلات تحریم، سیاست‌های ارزی و ناترازی انرژی، فاصله حداقل ۲۰ میلیون تنی برای رسیدن به این جایگاه وجود دارد. اگر مذاکرات به نتیجه برسد، شاید بخشی از این هدف محقق شود.

درصورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات، با توجه به بالا بودن ظرفیت تولید فولاد در داخل کشور و فراهم نبودن شرایط صادرات، این صنعت زیان‌ده می‌شود و امکان تعطیلی واحدهای تولیدی هم وجود دارد.

براساس این گزارش، صنعت فولاد هم با مشکلات داخلی و هم با مشکلات خارجی دست‌وپنجه نرم می‌کند که هر یک به نوبه خود بر کاهش صادرات تأثیرگذار هستند. شاید در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات و رفع تحریم‌ها مسیر صادرات تا حدی هموار شود، اما مشکلاتی نظیر ناترازی انرژی، تخصیص ارز و … هم باید حل شوند تا صادرات رشد مثبت پیدا کند.